

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoCsp/78/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2119201243
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2119201243.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Anton Jaček a JUDr. Peter Duman v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: V. M., nar. X.X.XXXX, adresa G., U. Q.. Q. XXXX/XX, t. č. Z. N., N. X, o zaplatenie 1.791,17 Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 16.6.2020, č. k. 38Csp/17/2019-66 - v zamietajúcej časti, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku **l m e n í** tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi 13,9 %-ný ročný úrok z dlžnej istiny 1.791,17 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, najviac však do celkovej sumy 438,81 Eur, v mesačných splátkach po 65,- Eur splatných do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

II. Vo zvyšku v napadnutom rozsahu rozsudok **p o t v r d z u j e**.

III. Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie vo výroku rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.860,94 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.856,74 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, všetko v pravidelných mesačných splátkach vo výške 65,- Eur splatných vždy do 20. dňa v mesiaci s účinnosťou od mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku s tým, že v prípade omeškania sa s plnením **č o i l e n** jednej splátky sa stane splatným celý dlh.

II. Vo zvyšku žalobu zamietla.

III. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.“

2. Súd prvej inštancie vec právne posúdil aplikáciou ust. § 497, § 502 ods. 1 zák. č. 513/1991 Zb. - Obchodný zákonník, § 1 ods. 1 a 2 zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch (ďalej len ZoSÚ).

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového stavu, ako ho zistil z vykonaného dokazovania, keď v konaní bolo preukázané, že medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom bola uzavretá zmluva o úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej peňažné plnenie a žalovaná sa zaviazala vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky spolu s dohodnutým úrokom. Žalovaná si svoju povinnosť zo zmluvy o úvere nespĺnila, pričom z dôvodu omeškania so splácaním úveru žalobca úver predčasne „zosplatnil“ ku dňu 24.01.2019. Z poskytnutého úveru 2.500,- Eur uhradila žalovaná do „zosplatnenia“ úveru sumu 1.453,85 Eur, pričom suma 712,26 Eur bola započítaná na úrok, suma 708,83 Eur na istinu, suma 32,76 Eur na poistné, z čoho vyplýva zostatok na istine vo výške 1.791,17

Eur. Keďže žalobcovi vznikol nárok na úroky a poplatky zo zmluvy o úvere, prvoinštančný súd mu priznal aj zmluvný úrok vyčíslený do „zosplatnenia“ úveru vo výške 65,57 Eur, vyčíslený úrok z omeškania z dlžných splátok vo výške 1,68 Eur a nezaplatený poplatok za poistenie vo výške 2,52 Eur (2 x 1,26 Eur). Žalobcovi tak vznikol nárok na zaplatenie sumy 1.860,94 Eur (1.791,17 Eur + 65,57 Eur + 1,68 Eur + 2,52 Eur).

4. Keďže žalovaná svoj záväzok včas a riadne nesplnila, vznikol žalobcovi nárok požadovať od žalovanej popri plnení sumy vo výške 1.860,94 Eur i úrok z omeškania, pretože ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu. Žalobca si v žalobe neuplatnil úrok z omeškania z dlžných poplatkov za poistenie, preto mu ho súd nepriznal, keďže nemôže prekročiť žalobu a priznať viac. Preto súd prvej inštancie žalobcovi priznal úrok z omeškania iba zo sumy 1.856,74 Eur (z nesplatenej istiny v sume 1.791,17 Eur + z vyčíslených zmluvných úrokov do „zosplatnenia“ v sume 65,57 Eur). K „zosplatneniu“ úveru došlo k 24.01.2019. S poukazom na § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb. má žalobca nárok na zaplatenie úroku z omeškania z priznanej sumy istiny vo výške o 5 percentuálnych bodov viac, ako je základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, t. j. odo dňa nasledujúceho po „zosplatnení“ (25.01.2019) vo výške 5 % ročne. Súd prvej inštancie žalobcovi priznal úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.856,74 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, tak ako si ho žalobca uplatnil v podanej žalobe.

5. Súd prvej inštancie nevyhovel žalobe v rozsahu nároku na zaplatenie úroku vo výške 13,9 % ročne zo sumy 1.791,17 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, t. j. za obdobie po „zosplatnení“ úveru. Riadny úrok z úveru predstavuje odplatu pre veriteľa za užívanie istiny úveru dlžníkom po dojednanú dobu. Využitím práva predčasného „zosplatnenia“ úveru a odstúpenia od zmluvy zo strany veriteľa dochádza k zmene obsahu záväzku, dlžník/spotrebiteľ stráca výhodu splátok a poskytnuté prostriedky už nemá právo užívať po dobu pôvodne dohodnutú, ale musí ich okamžite vrátiť veriteľovi, čím sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť veriteľovi namiesto úrokov z úveru, úroky z omeškania z dlžnej sumy úveru. Právo na riadny úrok z úveru má žalobca do „zosplatnenia“ istiny úveru a následne má právo už iba na úrok z omeškania. Krajský súd v Prešove v rozsudku z 30.06.2015, sp. zn. 6Co/190/2014 uzavrel, že ak v dôsledku predčasného „zosplatnenia“ úveru nastane stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Rovnako Ústavný súd SR v uznesení z 18.09.2012, sp. zn. IV. ÚS 476/2012-14 vyhodnotil v obdobnej posudzovanej veci ako ústavne konformný taký výklad príslušných právnych predpisov v rozhodnutiach okresného a krajského súdu, v zmysle ktorého v prípade, že veriteľ pristúpi k tzv. „zosplatneniu“ úveru a odstúpeniu od zmluvy, nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru, a teda veriteľ má právo na riadne úroky z úveru len do „zosplatnenia“ úveru.

6. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov tak súd považoval žalobu za dôvodnú v časti o zaplatenie sumy 1.860,94 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 1.856,74 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, preto jej vo výroku I rozsudku vyhovel, a vo zvyšku žalobu ako nedôvodnú, vo výroku II, zamietol.

7. Vzhľadom na výšku priznanej istiny s príslušenstvom, ako aj na sociálnu situáciu žalovanej vyplývajúcu z vykonaného dokazovania (ďalšie súdne konanie, ktorého predmetom je pohľadávka voči banke vo výške 8.000,- Eur, vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu, príjem žalovanej vo výške 520,- Eur) zaujal prvoinštančný súd názor, že je dôvodné umožniť žalovanej plniť dlh v splátkach po 200,- Eur mesačne so splatnosťou do 20. dňa v mesiaci s tým, že v prípade, že dôjde k omeškaniu s plnením čo i len jednej splátky, stane sa splatným celý dlh. Pri uvedenej výške splátky bude dlh zo strany žalovanej uhradený žalobcovi v primeranom čase (v súdnej praxi ustálenej dobe 3 rokov od právoplatnosti rozhodnutia), pričom na ochranu žalobcu slúži strata výhody splátok v prípade omeškania žalovanej s plnením.

8. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní v časti žalovanej istiny plne úspešný, tak, že mu priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

9. Proti tomuto rozsudku výslovne proti výroku, ktorým súd žalobu v časti úroku zamietol, podal žalobca odvolanie s tým, že rozhodnutie v napadnutom rozsahu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

10. K zmluvnému úroku po „zosplatnení“ vyslovil názor, že nárok na zaplatenie úroku trvá od poskytnutia peňažných prostriedkov až po ich vrátenie, teda aj po predčasnom „zosplatnení“. Poukázal pritom na ust. § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, ako aj odbornú literatúru, na základe ktorej zdôraznil, že povinnosť dlžníka platiť úrok trvá až do okamihu vrátenia úveru. Vzhľadom na dispozitívnosť ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka si strany môžu vznik a zánik povinnosti platiť úroky, t. j. dobu, počas ktorej má dlžník platiť úroky v zmluve o úvere, dojednať odchyľne. Pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania. Podľa odvolateľa z ust. § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka vyplýva, že povinnosť platenia úrokov sa spája s obdobím skutočnej držby požičaných peňažných prostriedkov. Tvrdenie, že po „zosplatnení“ úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá podľa neho oporu v právnych predpisoch. Následne odvolateľ poukázal na početné rozhodnutia Krajských súdov SR, z ktorých v citovaných statiach zvýraznil závery podporujúce jeho uvedený názor. V rozsudku Krajského súdu Žilina z 31.01.2017, č. k. 11Co/12/2017-90 zdôraznil, že úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka a samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. V rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29.11.2017, č. k. 43Co/23/2017-92 zdôraznil, že na zaplatenie úrokov z úveru dohodnutých podľa § 502 Obchodného zákonníka má právo každý veriteľ, ktorý uzavrel písomne zmluvu o úvere a na základe ktorej úver skutočne dlžníkovi na jeho žiadosť poskytol, a to až do splatnosti úveru. Úrok z úveru je v podstate cena za používanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne povinnosť platiť tento úrok za skutočnú dobu ich používania, t. j. až do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi, pokiaľ si strany v zmluve o úvere nedohodli niečo iné. Osobitne zvýraznil vyjadrenie odvolacieho súdu, ktorému nie je zrejmé, ako sa mohol dostať žalobca do výhodnejšieho postavenia tým, že úver „zosplatnil“ a de iure „zosplatnením“ od zmluvy o úvere odstúpil, keď nielenže nemal k dispozícii finančné prostriedky, ktoré poskytol žalovanému, ale nemal za ich používanie žalovaným zaplatenú ani odplatu, resp. odmenu rovnajúcu sa úroku z úveru a navyše ani finančné prostriedky, ktoré mu mal žalovaný priebežne vracať. V tejto veci zvýraznil tiež, že odvolací súd vyslovil názor, že rozhodnutie NS SR R 59/98 je možné na prejednávajúcu vec aplikovať, avšak s takým výkladom, že pokiaľ žalobca ako veriteľ odstúpil od zmluvy o úvere tým, že vyhlásil jej predčasnú splatnosť preto, že dlžník nesplácal úver riadne a včas, má právo na účtovanie úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania označovaných ako tzv. sankčné úroky v zákonnej alebo v dohodnutej výške, s odkazom na § 369 Obchodného zákonníka až do splatenia celej poskytnutej sumy, vrátane úrokov z úveru, pretože tieto sú súčasťou peňažného záväzku dlžníka. S odkazom na rozhodnutie R 59/1998 nie je preto možné dospieť k názoru, že NS SR jednoznačne vyslovil, že veriteľ má nárok na úroky z peňažných prostriedkov iba do splatnosti dlhu, keďže o takomto nároku nerozhodoval ani okresný súd a ani NS SR. Navyše, rozhodnutie NS SR vychádzalo z právneho stavu v čase, keď výška úrokov z omeškania nebola zákonom limitovaná. Odvolateľ tiež zdôraznil, že či už oznámenie žalobcu, že sa celý úver stal splatným, alebo odstúpenie od zmluvy nevyučujú, aby bol dlžník pri omeškaní s vrátením úveru povinný platiť ako úroky z úveru aj úroky z omeškania. V ďalšom odvolateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre zo 07.12.2017, č. k. 8Co/193/2017-88, v ktorom zdôraznil, že Obchodný zákonník ani zák. č. 129/2010 Z. z. nevyučujú dohodu účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do splatenia úveru, pričom poukázal na rozsudok NS ČR sp. zn. 33 Odo 657/2005, podľa ktorého nie je možné vylúčiť, aby si zmluvné strany pri peňažnej pôžičke dohodli úroky aj za dobu, počas ktorej bude istina dlžníkom skutočne užívaná (do jej faktického vrátenia veriteľovi), teda aj za dobu, počas ktorej je dlžník v omeškaní so splnením záväzku. Využitie práva veriteľa na „zosplatnenie“ mení len splatnosť úveru, t. j. peňazí, nie ich cenu vyjadrenú v úroku a nemôže samo osebe veriteľovi privodiť zhoršenie (a dlžníkovi len preto, že je spotrebiteľom zlepšenie) jeho práv. Odkázal tiež na rozhodnutie Krajského súdu v Nitre z 30.11.2017, č. k. 7Co/366/2017-84, podľa ktorého zmluvné úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru a dlžník je povinný ich platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. V rozsudku NS ČR z 21.08.2014, sp. zn. 33 Cdo 212/2014 zdôraznil, že zákonné úroky z omeškania nenahradzujú od splatnosti pohľadávky úroky, ktoré si strany dojednali. Odvolateľ poukázal tiež na to, že návrh zákona (neskôr prijatý pod č. 106/2014 Z. z.) z roku 2013, ktorým sa mal meniť a dopĺňať Občiansky zákonník, obsahoval pod č. 1 ustanovenie, ktorým sa navrhovalo doplnenie § 59 ods. 9 Občianskeho zákonníka v znení „Úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi

len do uplatnenia práva podľa § 565.“ Táto navrhovaná zmena ale nebola nikdy legislatívne prijatá a neexistuje žiadne ustanovenie odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po „zosplatnení“ dlhu. Pokiaľ súd prvej inštancie odkazuje na uznesenie ÚS SR sp. zn. IV.ÚS 476/2012, zo znenia petitu, ako aj z povahy prieskumnej právomoci ÚS SR je podľa žalobcu zrejmé, že ÚS sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu odvolania, t. j. k úrokom po „zosplatnení“, ale tak ani nemohol učiniť.

11. V závere odvolania žalobca navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 388 CSP rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmenil a vyhovel žalobe žalobcu v plnom rozsahu a zaviazal žalovanú uhradiť dlžnú sumu do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň žalobcovi priznal náhradu trov konania aj odvolacieho vo výške zaplatených súdnych poplatkov.

12. Žalovaná odvolanie nepodala, k doručenému odvolaniu sa nevyjadrila.

13. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustný odvolací dôvod [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP], preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je sčasti dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v dotknutej časti zmeniť [§ 388 CSP].

14. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s poukazom na rozsah odvolania a uplatnený odvolací dôvod, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie správne žalobu zamietol v rozsahu nároku na zaplatenie 13,9 %-ného ročného úroku zo sumy 1.791,17 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, t. j. za obdobie po „zosplatnení“ úveru. Odvolací súd vychádzal na tieto účely zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie.

15. Žalobca v odvolaní namietal, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď odmietol priznať žalobcovi nárok na úrok z nesplatených splátok po „zosplatnení“ úveru.

16. Súd prvej inštancie na úvod správne kvalifikoval dotknutú zmluvu ako spravujúcu sa ustanovením § 2 písm. d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „z. č. 129/2010 Z. z.“) v znení účinnom do 30.06.2016. Sporná zmluva je teda spotrebiteľskou zmluvou podliehajúcou tomuto osobitnému zákonu. Tento zákon neupravuje nový typ zmluvy, ale len spresňuje režim, ktorými sa spravujú niektoré zmluvy používané na prenechanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi veriteľom, najmä zmluva o pôžičke (§ 657 Občianskeho zákonníka) a zmluva o úvere (§ 497 obchodného zákonníka. Zákon č. 129/2010 Z. z. preto okrem otázok, ktoré výslovne upravuje (napríklad určité dodatočné formálne a obsahové požiadavky), ponecháva ostatné otázky všeobecnej úprave obsiahnutej v Občianskom zákonníku a Obchodnom zákonníku. Otázky vzniku úverového zmluvného vzťahu, práv a povinností strán, ktoré zo zmluvného vzťahu vyplývajú, riešenia otázok, na aký čas je dlžník povinný platiť úrok z poskytnutého úveru, vzťahu úroku z úveru a úroku z omeškania a výšky úroku z omeškania sú v prípade zmluvy o úvere predmetom úpravy § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ktorá je v zmysle § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka a na neho nadväzujúcich predpisov (napr. vyhláška č. 87/1995 Z. z.) tzv. absolútnym obchodom.

17. Pokiaľ ide o posudzovanie nároku veriteľa na úrok po „zosplatnení“ úveru, základné princípy Civilného sporového poriadku vyžadujú, aby bol spor rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, tak spôsobom vyhovujúcim legitímnemu očakávaniu, že spor bude rozhodnutý spravodlivo (článok 2 ods. 2). Podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu je ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované

v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo 06.03.2017, sp. zn. 3 Cdo 6/2017).

18. V rozhodnutí zo 16.06.2020, sp. zn. 5 Cdo/42/2020, Najvyšší súd vyslovil k otázke úroku po „zosplatnení“ úveru názor, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Citované rozhodnutie bolo zverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky 1/2021 (ako R 5/2021), čím nadobudlo postavenie judikátu, na ktorý preto treba nazerať ako na ustálenú rozhodovaciu prax. NS SR v rozhodnutí ustálil, že za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. 22. Zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania. Inak povedané dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo alebo nedošlo. 23.1 Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť.

19. Odvolací súd preto podľa druhej vety § 393 ods. 2 CSP vo vyššie uvedenom rozsahu odkazuje na judikát R 5/2021 a zdôrazňuje, že veriteľ má nárok na úrok z úveru aj za obdobie po jeho predčasnom „zosplatnení“, a to až do vrátenia peňažných prostriedkov, maximálne však do výšky, akú by žalovaný pri riadnom plnení povinností zaplatil. Úrokový záväzkový vzťah je vzťahom akcesorickým, ktorého vznik a trvanie je podmienené existenciou platného záväzkového vzťahu hlavného. Splnením hlavného záväzku, prípadne jeho zánikom iným spôsobom, zaniká - končí i akcesorický záväzok úrokový, ostáva iba povinnosť uhradiť už zročné úroky.

20. Prvoinštančný súd preto vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal z názoru, že po „zosplatnení“ úveru sa istina úveru ďalej zmluvne neúročí a žalobcovi prislúcha len úrok z omeškania. Žalobcom uplatňovaný odvolací dôvod [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP] je teda daný.

21. Ako zistil súd prvej inštancie, v preskúmvanej zmluve o spotrebiteľskom úvere č. 000000000321455 (č. l. 5 a nasl. spisu) sa zmluvné strany dohodli na úvere 2.500 Eur s 13,9 % -ným ročným úrokom, ktorý sa žalovaná zaviazala splatiť 72 mesačnými splátkami po 52,88 Eur vrátane poplatku za poistenie úveru v sume 1,26 Eur s tým, že posledná splátka mala byť splatná 20.06.2022. Celkovo mala tak žalovaná 72 splátkami po 52,88 Eur zaplatiť sumu 3.807,36 Eur, bez poplatku za poistenie úveru sumu $(3.807,36 - 1,26 \times 72 =)$ 3.716,64 Eur. Z toho plynie, že žalovaná mala podľa zmluvy zaplatiť na úroku pri riadnom plnení svojho dlhu veriteľovi celkovo sumu $(3.716,64 - 2.500 =)$ 1.216,67 Eur. Z tejto sumy zaplatila doposiaľ sumu 712,26 Eur (bod 22 napadnutého rozsudku), čo znamená, že ak by svoj záväzok riadne plnila, musela by veriteľovi zaplatiť na úroku ešte sumu $(1.216,67 - 712,26 =)$ 504,38 Eur. Výrokom I napadnutého rozsudku, voči ktorému sa žalobca neodvolal, takže sa stal právoplatným, súd prvej inštancie priznal žalobcovi sumu 1.860,94 Eur, v ktorej bola obsiahnutá istina 1.791,17 a vyčíslený úrok 65,57 Eur, vyčíslený úrok z omeškania 1,68 Eur a poplatok za poistenie 2,52 Eur. Suma 65,57 Eur podľa skutkových záverov prvoinštančného súdu, ktoré žalobca v odvolaní nespochybnil a z ktorých preto odvolací súd aj vychádzal, zodpovedá teda úroku, ktorý vznikol do „zosplatnenia“ úveru. Keďže žalobca má v zmysle ustálenej súdnej praxe nárok aj na úrok po „zosplatnení“, vo výsledku to znamená, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi z titulu pokračujúceho úroku po „zosplatnení“ najviac sumu $504,38 - 65,57 = 438,81$ Eur.

22. Čo sa týka lehoty na splnenie povinnosti uloženej v napadnutom rozsudku, žalobca odvolaním nenamietal proti tomu, že prvoinštančný súd umožnil žalovanej uhradiť dlh v splátkach na základe § 232

ods. 3 a 4 CSP. Odvolací súd preto pri zmene napadnutého rozsudku vychádzal zo skutkových zistení obsiahnutých v bode 28 napadnutého rozsudku a vzhľadom na to, že suma zmluvného úroku, ktorú bude musieť žalovaná prípadne zaplatiť, neprekročí 438,81 Eur, považuje za dôvodné povoliť žalovanej splácať svoj dlh mesačnými splátkami po 65 Eur, teda tak, ako rozhodol prvoinštančný súd. Celkovo by mala žalovaná svoj dlh (priznaná istina 1.860,94 Eur, potenciálne zmluvné úroky 438,81 Eur a 5 %-ný ročný úrok z omeškania, spolu približne 2.400 Eur), týmito splátkami splatiť do troch rokov, čo nie je ani z hľadiska žalobcu - banky, ktorej predmetom je poskytovanie úverov vo veľkom objeme, neprimerané obdobie. Preto odvolací súd ním priznaný nárok umožnil žalovanej zaplatiť v rámci týchto splátok. Hrozba straty výhody splátok by mala primäť žalovanú k včasnému a riadnemu plneniu svojho dlhu.

23. Na základe vyššie uvedených úvah odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého zamietajúceho výroku II podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi pokračujúci 13,9 %-ný ročný úrok z dlžnej istiny 1.791,17 Eur od 25.01.2019 do zaplatenia, najviac však do celkovej sumy pokračujúceho úroku 438,81 Eur, akú by žalovaná pri riadnom plnení povinností zaplatila, v mesačných splátkach po 65,- Eur splatných do posledného dňa v mesiaci, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (výrok I). V časti pokračujúceho úroku uplatňovaného neobmedzene (až do zaplatenia), teda aj nad uvedenú hornú hranicu, bolo nevyhnutné vecne správny zamietajúci rozsudok prvoinštančného súdu potvrdiť (výrok II).

24. Keďže týmto rozhodnutím sa konanie končí, musel odvolací súd rozhodnúť aj o nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania (§ 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP). V danom prípade bolo odvolanie žalobcu dôvodné, v dôsledku čoho bol napokon takmer v celom rozsahu úspešný (s výnimkou len nepatrnej potenciálnej časti úroku presahujúceho stanovenú hornú hranicu sumy úroku), takže úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešnej žalovanej (§ 255 ods. 1 CSP). Odvolací súd preto žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) voči žalovanej s tým, že o výške náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (výrok III).

25. Tento rozsudok prijal senát pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).